

Schriftlicht

De Heilige Geest, Helper bij uitstek!

G.F. Overweg

‘Doch Ik zeg u de waarheid: Het is beter voor u dat Ik heenga. Want indien Ik niet heenga, kan de Trooster niet tot u komen, maar indien Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden.’

Johannes 16:7

‘Hij zal Mij verheerlijken ...’

Johannes 16:14

Over de persoon en het werk van de Heilige Geest wordt druk geschreven en gesproken. Dat gebeurt in kranten, boeken, op congressen. In veel van dat schrijven en spreken komt een verlangen naar ‘meer van de Geest’ naar voren. Leven wij wel voldoende uit de Geest? Moeten we ons niet veel meer laten verrassen door de Geest? Is het leven met de HERE daardoor niet voorspelbaar, uitgeblust geworden? Kortom, waar is de ‘heilige Schwung’ die de Geest wil geven? Bij velen zit deze wens heel diep. En wat is er mooier dan zo’n verlangen? Het zou niet best zijn als dit in de kerk helemaal verdwenen was!

Toch zitten heel wat mensen met de handen in het haar. Mag je verlangen naar bijzondere gaven van de Geest: tongentaal, gave van de genezing, gave van de profetie, duiveluitbanning? Of was dat iets van lang geleden, de tijd van de eerste eeuwen na Christus? En moeten wij - heel anders dan bijvoorbeeld de Korintiërs - genoeg hebben aan wat Christus heeft gedaan? Kunnen wij voldoende uit de voeten met de Bijbel?

Wat mogen wij van de Heilige Geest verwachten? De Here Jezus geeft in Johannes 16 daarop een antwoord. Nee, in dat antwoord zit niet alles opgesloten wat de Geest doet. In dit artikel willen we ook niet de vele aspecten van het werk van de Heilige Geest nagaan. Maar het antwoord van de Here Jezus geeft wél aan wat de belangrijkste ‘drive’ van de Heilige Geest is. Het is een antwoord dat ons een heel eind op weg kan helpen in de discussies van tegenwoordig: wat mag je verlangen van de Geest, wat is zijn methode van werken?

Veel vragen...

Vergist de Here Jezus Zich niet? Hij zegt: ‘Niemand van u vraagt Mij: waar gaat Gij heen?’ Maar dat hadden ze toch al gevraagd! Petrus zegt: ‘Here, waar gaat Gij heen?’ (Joh. 13:36). Tomas komt erop terug: ‘Here, wij weten niet, waar Gij heengaat, hoe weten wij dan de weg?’ (Joh. 14:4). De Here Jezus is als een goede meester op die vragen ingegaan. Tegen Petrus zegt Hij: ‘Waar Ik heenga kunt gij Mij niet volgen.’ En tegen Tomas: ‘Ik ben de weg en de waarheid en het leven.’ Later zegt Hij nog: ‘Ik ga tot de Vader.’ Hoe kan Jezus dan nu in vers 5 zeggen: ‘Niemand van u vraagt Mij: waar gaat Gij heen?’ Is de Here Jezus - met Golgota in zicht - de weg een beetje kwijt?

Toch is dit geen vergissing. Want Petrus en Tomas bedoelden eigenlijk te zeggen: ‘Waar moeten wij heengaan, om er straks bij te zijn?’ Deze discipelen zijn helemaal in de ban van een aards koninkrijk. En daar willen ze natuurlijk bij zijn. Scoren in het koninkrijk van God. Wij zouden zeggen: ‘Straks een eigen auto met chauffeur, mens, wat wil je nog meer?’

Met andere woorden: het is hun dus meer om henzelf te doen, dan om Jezus. Maar wat zal er met Hém gebeuren? Laten ze daar maar eens op doorvragen. Kijk, dat bedoelt de Heiland.

Als je om iemand geeft, dan vraag je door. Als ze echt van Hem houden, dan willen ze weten hoe het verder met Hem gaat. ‘Waarom moet U dan weg? Rabbi, hoe zal dat gebeuren? Waarom nu?’

Meester, U zegt dat nu wel: waar Ik heenga, kunt u Mij niet volgen, maar wat bedoelt U daar precies mee? We horen dat U de weg bent, dat is cryptisch gezegd. Kunt U daar niet wat meer van vertellen? Dit soort vragen, het kijken verder dan je neus lang is, dat mist de Here Jezus bij zijn discipelen. Zij lopen met oogkleppen op, voelen zich zo eenzaam, aan hun lot overgelaten. Dus zijn ze vervuld van droefheid (Joh. 16:6).

...een mooi antwoord

We zijn benieuwd. Hoe gaat de Here Jezus hierop in? Wordt Hij boos? Zegt Hij: 'Stelletje egoïsten! Jullie geven zo weinig om Mij, daarom trek Ik me van jullie niks meer aan! Is dit nou de dank voor alles wat Ik voor jullie heb gedaan? Wat ben Ik blij dat Ik eindelijk bij jullie weg kan!?' Nee! Als een bewogen Pastor zien zijn liefdevolle ogen hun verdriet. Hij gaat er niet aan voorbij. Hij zegt ook niet: 'Nou moeten jullie niet zo verdrietig zijn. Kop op, moed houden, het komt wel goed!' Jezus pakt hun somberheid radicaal aan, breekt dwars door muren van depressie heen: 'Doch Ik zeg u de waarheid, het is beter voor u dat Ik heenga.' 'Het is beter voor u', dat is mooi gezegd! De Here denkt dus niet aan Zichzelf, maar heel zijn hart gaat uit naar 'u'. Naar de discipelen dus. Zij hebben er alle voordeel bij dat Hij weggaat. Het wordt er voor hen alleen maar beter van.

Dat lijkt tegenstrijdig. Wat is er nou mooier dan dat Jezus nog op aarde zou zijn? Voor de discipelen toen, voor ons vandaag. Stel je toch eens voor dat de Here Jezus ergens op het Hogeland in Groningen zou wonen, in een prachtige woonboerderij. Dan kan Hij ons van advies dienen in lastige, kerkelijke kwesties. Ja, laat Hij maar eens een paar synodezittingen bijwonen in Amersfoort..., daar zouden de kerken van opknappen!

Maar de Here Jezus ging naar de hemel, omdat Hij dáár meer voor ons kan betekenen dan hier. Was Hij niet van ons weggegaan, dan had Hij de Heilige Geest nooit kunnen uitstorten. 'Want indien Ik niet heenga, kan de Trooster niet tot u komen, maar indien Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden.'

De Heilige Geest wordt dus door de Here Jezus de Trooster genoemd. Wat zit daar veel in opgesloten! Deze Trooster neemt het straks op voor de discipelen bij God en mensen. De Trooster geeft vandaag moed, droogt je tranen, schenkt energie.

In de schaduw van Christus, de Heer

Het is opvallend dat deze Trooster pas kon komen als Jezus in de hemel zou zijn. De Geest kon pas worden uitgestort als Jezus verheerlijkt was. Dat is op de klok af tien dagen na Hemelvaart! Waarom pas dan? Omdat de Geest Jezus zal *verheerlijken* (Joh. 16:14).

In alle discussies over de persoon en het werk van de Heilige Geest is dit een cruciale tekst. De Geest vraagt geen aandacht voor Zichzelf! Ja zeker, er wordt in de Bijbel veel over de Geest gesproken. Er zijn boekenkasten vol geschreven over de doop met de Geest, over het vervuld worden met de Geest, de gaven van de Geest, de vruchten van de Geest.

Prachtig is dat! Daar moet aandacht voor zijn. En daar is ook heel wat aandacht voor. Maar wat komt de Geest van Pinksteren vooral doen, wat is nu het typische van zijn opdracht? Hij richt de schijnwerpers op die grote Ander, Christus.

Dat is een echte eye-opener. De Geest is niet gekomen om Zichzelf te verheerlijken, maar om Christus te verheerlijken. Hij stelt Zich als het ware bescheiden op langs de zijlijn, achter de coulissen. Hij staat opgesteld in de schaduw van Christus' heerlijkheid.

Dit ene wil de Heilige Geest ons dus op het hart binden: 'Het is goed afgelopen met de Here Jezus. Christus is aangekomen in de hemelse heerlijkheid. Het jaar 2005 is voluit een annus Domini! Christus heeft alle macht in hemel en op aarde. Vanaf Pinksteren zijn we op weg naar de grote finale. Samen op weg naar de jongste dag.'

Van deze dingen is de Heilige Geest de Ooggetuige! Op de dag van Christus' hemelvaart was Hij erbij. Hij zag Christus de troonzaal binnenkomen, Hij was er getuige van hoe de Heer der Heren de plaats aan Vaders rechterhand innam. Deze prachtige boodschap moet nu de wereld in. 'Juicht, Jezus is Heer! Die geleden heeft, en gestorven is, Hij leeft. De agenda van zijn heilswerk is bijna afgewerkt. We zijn nu toe aan de rondvraag, en dan volgt de sluiting.'

Wil je het dus over Jezus hebben, dan moet het gaan over zijn lijden en zijn kruisiging, maar het zal met name moeten gaan over zijn eer, over de heerlijkheid bij de Vader. Het verbaast ons dan ook niet dat Petrus in zijn eerste Pinksterpreek de heerlijkheid van Christus als thema neemt. Wij horen het hem zeggen: 'Christus is door de rechterhand van God verhoogd, en zit aan de rechterhand van de Vader' (Hand. 2:33). Typisch is dat. De Geest wordt in deze preek wel genoemd, maar 'by the way', als het ware tussen neus en lippen door. Pinksterfeest is dus voluit Christusfeest. Nu de Here Jezus daar is, in de hemel, nu pas kan de Geest komen. De Trooster. De Helper.

En als we dan nagaan hoe de Heilige Geest helpt, dan valt het op dat Hij erg op Jezus lijkt. Alles wat wij lezen over de Geest, datzelfde lezen we ook van de Here Jezus. Beiden zullen in en bij de discipelen blijven. De Trooster zal in de waarheid leiden, en de Geest der waarheid zal de discipelen de weg wijzen tot de volle waarheid. De Here Jezus heeft dat ook van Zichzelf gezegd, 'Ik ben de waarheid' (Joh. 14:6). Jezus onderwijst, de Geest doet dat ook en Hij neemt zijn wijsheid uit Christus.

Na Pinksteren is de Here Jezus dus in de Geest bij zijn discipelen teruggekomen. Wat is dat bemoedigend! Er is zwaar weer op komst - in hoofdstuk 15:18-27 gaat het over de haat van de wereld - maar Christus laat 'zijn jongens' niet in de steek. Na Pinksteren is Hij weer bij hen. Wat is Hij ook vandaag dichtbij. Door zijn Geest is Hij in ons.

Luisteren duurt het langst

Op welke manier brengt Hij de Christus naar ons toe? Wel, Hij is de Geest der waarheid. Zo noemt de Here Jezus Hem. En die zal bij de discipelen zijn, en in hen zijn. Ze hadden Hem al bij zich, maar Hij zal in hen zijn. In hun harten wonen. Hij zal de waarheid in hun hart leggen. Dat is de waarheid van Christus.

De Here Jezus heeft heel veel gezegd en veel gedaan (Joh. 20:30). En hoe gaat dat..., als je preken hoort, lessen volgt, boeken leest, op cursus gaat? Het meeste vergeten wij, veel blijft er doorgaans niet van hangen. Ook de discipelen waren geen supermensen. 'De beloften en de eisen van de Bergrede, weet jij het nog, Jakobus?' 'De Here heeft veel gelijkenissen gesproken, wat was ook al weer de toepassing, Marcus?' 'Die gezangen, hoe ging dat toch precies? Wanneer en waar was dat, Lucas?' 'Wat is er gebeurd in de nacht van het verraad, toen we er allemaal als hazen vandoor gingen, Petrus?'

Ook discipelen kunnen niet alles onthouden. Maar nu zal de Geest hun binnenbrengen wat Christus hun gezegd heeft. De woorden en de daden van Jezus mogen niet vergeten worden.

Hij zal hun ook uitleggen wat Christus bedoelde. Wat was er vaak sprake van misverstand, ergernis ook. Zij hebben Hem dikwijls niet begrepen. Wat Jezus zei over zijn lijden en sterven, daar konden ze in het begin helemaal niets mee. Sterker nog, ze werden kwaad (Mat. 16:22). En - bijvoorbeeld - dat koninkrijk van God, dat zagen ze aards, heel bekrompen (Mat. 20:21-28). Maar de Trooster is dé Docent. Het onderwijs van Christus zal Hij weer met hen doornemen en herhalen. Hij zal hun geheugen trainen en ze zullen steeds beter gaan begrijpen wat de Heiland allemaal heeft bedoeld, toen Hij hier op aarde was.

Onder leiding van de Geest gaan ze die woorden van de Here ook verder brengen. De Geest leidt hen immers ook in de waarheid, als zij de pen pakken en bijbelboeken gaan schrijven (2 Tim. 3:16). Hij zorgt dat de woorden en de leer van Christus betrouwbaar op papier komen. Daarom moest het Pinksteren worden. Zonder Geest geen Bijbel!

En reken erop dat zijn woorden betrouwbaar zijn! Hij vertelt de apostelen niet wat anders dan Jezus hun heeft gezegd. Jezus zegt: 'Al wat Hij hoort, zal Hij spreken en de toekomst zal Hij u verkondigen. Hij zal uit het Mijne nemen, en het u verkondigen' (Joh. 16:13).

Er moet wel ruimte zijn

En wij vandaag? Wij zijn geen haar beter dan Jezus' discipelen. Hoe gemakkelijk vergeten wij niet iets? Wat nemen wij 's zondags mee van een preek, wat onthouden wij van de Bijbel? Die vraag prangt! De Heilige Geest onderwees de eerste leerlingen in de woorden van Christus. Hij onderwijst ook ons door het woord van apostelen en profeten. En dan komen we in beweging! Als het goed is, tenminste. Want wij merken dat lang niet altijd zo.

Dat kan aan jezelf liggen. Jij hebt er geen oren naar, geen aandacht voor. Je zit zo vol van jezelf, van jouw sport, hobby's, jouw eigen leven met alles d'erop en d'eraan. Als dat zo is, dan kan het zijn dat er geen ruimte meer is voor Gods boodschap. Dan staat de harde schijf van jouw hart veel te vol. In dat geval begint reformeren met formatteren.

De Geest wil Gods Woord laten leven. Maar dat het ons niet raakt, dat het niet landt, dat wij daardoor niet in beweging komen, dat kan nog een andere reden hebben. Het kan namelijk heel goed zijn dat we ons in de kerk druk maken over van alles en nog wat; we hebben het over visie zus en beleid zo; we lezen dikke boeken en minder dikke; we lopen tal van congressen af... - maar dat hele simpele bijbellezen, samen terug naar het ABC van het geloof, dat komt er zo vaak niet van.

Dat is denk ik het grote probleem van deze tijd, waarin alles in beweging is, waarin veel mensen roepen om geestelijke dynamiek, een frisse wind... De Bijbel wordt misschien wel gelezen, maar amper bestudeerd. Preken zijn al gauw te moeilijk, een boek zonder plaatjes is niet meer van deze tijd. Op catechisatie een vraag en antwoord uit je hoofd leren? 'Dominee, wat dacht u wel? Ik heb een proefwerk, ik ben bezig met een werkstuk.' 'Keep it cool - geloven is toch vooral hoe jij de dingen voelt, wat jij ermee kunt?!'

Ah, ah! En het gevolg? Voor we het in de gaten hebben, waaien we mee met de waan van de dag. En de leer van de kerk, onze belijdenis - waarin we ja zeggen op Gods Woord, waarin het inderdaad ook gaat over ware kerk en valse kerk, kinderdoop! - daar moet je niet moeilijk over doen. Dat is typisch vrijgemaakt, 'specialité de la maison libre'.

Als wij zulke gedachten maar lang genoeg koesteren, als wij maar lang genoeg geringschattend doen over wat de Geest ons 's zondags meegeeft in de kerk, door middel van de prediking van Gods Woord, door middel van de sacramenten, dan kan het zijn dat de Geest - en daarmee Jezus zelf - niet bij jou kan binnenkomen.

Uitzicht

De Heilige Geest - Helper bij uitstek - werkt in de schaduw van Christus' heerlijkheid. De Trooster bouwt de brug tussen jou en de Here Jezus. Hij ging naar de hemel, opdat wij er beter van zouden worden. Heel dicht bij ons wilde Hij zijn. In ons. Door zijn Geest. Zo mogen we samen verder met onze Heiland. Want al zijn we d'er bijna, we zijn er nog niet helemaal! Maar Goddank, samen kunnen we ook verder aan de hand van de Here Jezus. Daarvoor zorgt de Heilige Geest. Wat een Helper! Geprezen zij zijn Naam!